RUOKAVIRASTO
Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

ASIANTUNTIJALAUSUNTO

Pvm
21.9.2021

DNRO:
5774/00.00.01.00.02/2021

Ruokavirasto
Maaseudun kehittämisosasto, verkostopalvelut -yksikkö
Verkostoasiantuntija Juha-Matti Markkola

Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunnan kuuleminen 22.9.2021

Asia: E 95/2021 vp Valtioneuvoston selvitys: Komission tiedonanto EU:n pitkän aikavälin maaseutuvisiosta - Vahvat, verkottuneet, selviytymiskykyiset ja vauraat maaseutualueet

EU:n pitkän aikavälin maaseutuvisio

Ruokavirasto katsoo, että EU:n pitkän aikavälin maaseutuvisio on tärkeä kannanotto maaseudun merkityksestä koko EU:lle. Ruokavirasto yhtyy kirjaukseen siitä, että EU:n pitkän aikavälin maaseutuvisio on tasapainoinen ja kattava sekä siihen sisältyvä maaseutusopimus ja maaseutua koskeva EU:n toimintasuunnitelma ovat kannatettavia.

Ruokavirasto on samaa mieltä, että visiotyön jatkotoimenpiteet tarvitsevat konkretisointia. On erittäin tärkeää, että jatkotyössä vältetään päällekkäisyyksiä ja hallinnollisen taakan lisääntymistä. Ruokavirasto vastaa Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahaston (maaseuturahasto) toimeenpanosta Suomessa. Maaseutuvision toimeenpanosuunnitelman ja siihen sisältyvien lippulaivahankkeiden linkitys maaseuturahastoon täytyy konkretisoida ja miettiä tarkkaan.

Komissio jatkaa maaseudun toimijoiden kanssa vuoropuhelua maaseutukysymyksissä. Ruokavirasto pitää tätä erittäin tärkeänä. Keskusteluun täytyy osallistaa laajasti koko toimijakenttää. Erityisesti mainittakoon nuorten ja yrittäjien huomioiminen dialogissa.

Maaseutuverkostotoiminnasta on kertynyt kokemuksia jo kahden EU-ohjelmakauden ajan. Maaseutuverkoston toiminta-ajatuksena on koota yhteen maaseudun kehittämisen parissa toimivat kehittäjät, tutkijat, viranomaiset ja järjestöjen edustajat. Tavoitteena on yhteistyön, yhdessä tekemisen, oppimisen, kokemusten ja tiedon vaihdon kautta saavuttaa parempia tuloksia maaseudun kehittämisessä. Ruokaviraston mielestä maaseutuverkostotoiminta luo hyvän alustan maaseutuvision jatkotyöstölle.

Mahdollisen EU:n maaseudun seurantakeskuksen osalta Suomessa on olemassa jo hyviä menettelyjä, joita on tarkoituksenmukaista pystyä käyttämään suoraan. Näistä mainittakoon maaseuturahaston olemassa olevat tietojärjestelmät ja maaseutuverkostotoiminta.

Kansallinen tulevaisuustyöskentely

Ruokaviraston osalta maaseutuvision työstämiseen on osallistunut verkostopalvelut-yksikkö, jonka johdolla toteutettiin Maaseutu2040-prosessi.

Euroopan komissio toivoi vuosi sitten kansallisia maaseutuverkostoja aktivoimaan kansalaisia EU:n yhteisen maaseutuvision rakentamiseen. Tiukka aikataulu aiheutti rajoitteita osallistamisen laajuuteen. Suomessa työlle toimi hyvänä vuonna 2018 tehty Maaseutu2030-ennakointiprosessi. Siinä hahmotettiin, miten maaseudun kehittämisen toimintaympäristö on muuttumassa tulevaisuudessa ja miten siihen tulisi reagoida. Maaseututu2040-tulevaisuustyössä päivitettiin vuoden 2018 tulokset.

Päivitystyössä kommentteja ja ideoita kerättiin kaikille avoimella verkkoalustalla. Ne toimivat syötteinä työpajoissa, joiden pohjalta Suomen maaseutuverkoston viesti EU:n maaseutuvisioprosessiin muokkautui. Yksi työpajoista oli suunnattu erityisesti nuorille.

Suomen maaseutuverkoston kiteytetty viesti EU:n maaseutuvisioprosessiin oli: **Lumovoimainen maaseutu 2040 - hyvän elämän kasvualusta. Se kestää, yrittää ja luo uutta yhdessä.** Visio sisältää ajatuksen elinvoimaisesta, yhteisöllisestä ja koko Suomelle hyvinvointia tuottavasta maaseudusta, jolle yhteistyö ja yrittäjyys ovat luonnollisia toimintatapoja. Maaseudun yritykset ovat monimuotoisia ja mukautuvia sekä hyvin verkostoituneita. Maaseudulla kestävyys on ydinasemassa. Maaseutu tarjoaa juuret, luonnon rauhaa ja yhteisöllisyyttä. Maaseudun väestö kasvaa, ja maaseutu tarjoaa hyvää elämää joka päivä.

Ruokavirasto katsoo, että EU:n pitkän aikavälin maaseutuvisio vahvemmista, verkottuneista, selviytymiskykyisistä ja vauraista maaseutualueista on hyvin linjassa Suomen visiotyön tulosten kanssa.

Jakelu: Maa- ja metsätalousvaliokunta